

[Marinus Sørensen.]

som Følge deraf har vi ingen Lovgivning herhjemme, som omfatter dem. Det er jo givet, at naar et saa stort Antal Selskaber som dem, der her er Tale om, i alt 8, gaar ind i en Virksomhed af denne Art, da har Sparerne et rimeligt Krav paa at faa deres Interesser varetaget, og der har fra flere Sider vist sig en vis Nervøsitet for, at de betryggende Forhold, som skal være til Stede ved Selskaber, der modtager Indskud fra Sparere, ikke er til Stede her. Jeg har hørt adskillige, der har rettet Bebrejdelser mod Rigsdagen, fordi der ikke paa et tidligere Tidspunkt er truffet Foranstaltninger til Betryggelse af disse Spareres Interesser. Det er jo givet, at for at man skal gaa til en Lovgivning paa dette Omraade, maa der foretages en dybtgaaende Undersøgelse af disse Selskabers Forhold, og det er det, der nu er sket, idet den Kommissionsbetænkning, som foreligger, giver et ret godt Overblik over det Arbejde, som disse Selskaber udfører. Men ser vi paa den Form, hvorunder Agitationen drives, særlig af et enkelt af disse Selskaber, saa er der nogen Grund til at nære Ængstelse for, at de Løfter, som er givet, og de Forventninger, der er vakt under denne Hetz-Agitation, ikke naar at blive opfyldt. Der er for mig ingen Tvivl om, at mange af de Folk, som er gaaet ind i disse Selskaber, er gaaet derind under Forventninger, som de aldrig vil faa opfyldt.

Jeg maa indrømme, at selv om disse Selskaber tilsyneladende er stiftet paa samme Grundlag og med samme Formaal, falder deres Virksomhed dog meget forskelligt ud. Det er meget muligt, at i de Selskaber, som arbejder under den Form, at det er unge Mennesker, som gaar ind i Selskaberne med en Opsparing for Øje, og som kan vente til senere Tid med Laanet, der vil Systemet være brugeligt og maaske ogsaa nyttigt. Derfor tør jeg ikke i alle Tilfælde fordømme disse Selskabers Arbejdsmetoder. Men ser vi paa et bestemt Selskab, nemlig „Jord, Arbejde, Kapital“, saa tror jeg, man maa indrømme, at de vedkommende, som er gaaet ind i det Selskab under en stærk Agitation, er gaaet derind med det Formaal at faa et Laan ydet omgaaende, og det er givet, at disse Folk vil komme i de allerstørste Vanskeligheder. Jeg gaar nemlig ud fra, at det er daarligt stillede Folk, som søger disse Laan, og at de som Følge deraf maa optage et Laan for at kunne indbetale de 15 pCt., der kræves som Mindstebidrag for overhovedet at faa et Laan tilstaaet. Disse Indbetalingslaan

maa de selvsagt forrente til vedkommende Bank eller Sparekasse, men yderligere er Forholdet det, at naar Laanet bliver Medlemmerne tilstaaet, skal de til Selskabet straks indbetale et vist Afdrag paa det, uanset naar det tilsvarende Laan bliver dem udbetalt. Det er let forstaaeligt, at naar det er økonomisk daarligt stillede Folk, som for at komme i Betragtning maa optage et Banklaan paa 15 pCt. af det „J. A. K.“-Laan, de forventer bliver dem tilstaaet, og de skal paatage sig Forrentningen af Banklaanet og yderligere skal betale Afdrag paa et „J. A. K.“-Laan, som de først faar udbetalt i en uvis Fremtid, da vil disse Mennesker let komme ud i Forhold, som de ikke er Herre over. Jeg tror derfor, at der er særlig Grund for Lovgivningen til at henvende Opmærksomheden paa disse Virksomheder.

Den Agitation, der er ført, har haft til Følge, at store Kredse, særlig ude i Landbruget, har samlet sig om et enkelt af disse Selskaber, nemlig „Jord, Arbejde, Kapital“, og det er givet, at disse Landmænd, som tror, at de faar et Laan, vil blive udsat for Skuffelser af en særlig Art. Klare Oplysninger om Vilkaarene har man indtil Dato ikke kunnet faa af Selskaberne. Man har anvendt en Del Talemaader i den Agitation, som er ført, men positive Oplysninger om de Vilkaar, under hvilke Laanet ydes, har man ikke kunnet faa, ligesom man ingen Oplysninger har kunnet faa om, hvornaar Laanene kunde tilstaaes. Det er derfor klart, at alle de Mennesker, som nu er gaaet ind i disse Foreninger og har præsteret disse 15 pCt., nærer stor Ængstelse for, hvordan Forholdene vil udvikle sig i den kommende Tid.

Den Opgave, som her er stillet Lovgivningsmagten, nemlig at opstille en Ramme om dette Arbejde, er i allerhøjeste Grad paakrævet. Gennem Kommissionsbetænkningen faar vi visse Oplysninger angaaende Ventetiden og Rentebetalingen, og selve Kommissionsbetænkningen siger os, at Ventetiden normalt vil blive ca. 14 Aar — det gælder stadig væk for Selskabet „Jord, Arbejde, Kapital“. Jeg har ikke hørt, at Selskabet har gjort Indvendinger derimod. Det har med Talemaader antydnet, at det havde andre Midler til Raadighed, som kunde korte denne Ventetid, men hvilke andre Midler det var, der stod til Raadighed, har man indtil Dato ikke faaet Oplysninger om. Jeg tror, vi staar os ved at hæfte os ved Kommissionens Tal, som jo foreligger udregnet, og hvis Rigtighed der ingen Grund er til at tvivle paa.